

С. 78-87. **7.** Скворчевський О.Є. Кореляційно-регресійний аналіз виробництва нових видів техніки в Україні в залежності від джерел фінансування інноваційної діяльності / О.Є. Скворчевський, Н.Ю. Золотар // Моделювання та прогнозування економічних процесів [Текст]: Матеріали ІV Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, 8-11 грудня 2010 року. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – С. 92-93. **8.** Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник. – Київ, ДП «Інформаційно-видавничий центр Держстату України», 2012. – 303 с. **9.** Кремер Н.Ш. Эконометрика : учебник для вузов / Н.Ш. Кремер, Б.А. Путко; под ред. Н.Ш. Кремера. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 311 с. **10.** Елисеєва И.И. Эконометрика : учеб. / И.И. Елисеєва ; под ред. И.И. Елисеєвой. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 344 с. **11.** Доугерти К. Введение в эконометрику / К. Доугерти ; пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 402 с.

Надійшла до редакції 02.04.2013

УДК 330.43

Економетричні дослідження залежності кількості науково-дослідних робіт від обсягів їх фінансування з різних джерел / Скворчевський О. Є., Золотарь Н. Ю. // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – № 24(997). – С. 142–149. – Бібліогр.: 11 назв.

Целью исследования является аналитическое описание зависимости объемов научно-исследовательских работ от финансирования научных и научно-технических работ из государственного бюджета и собственных средств предприятий. Для достижения поставленной цели был проведен корреляционно-регрессионный анализ. Построенная модель множественной линейной регрессии показала, что вложение собственных средств предприятий в научную и научно-техническую деятельность дает приращение объема научно-исследовательских работ в 2,61 раза больше чем ассигнования из государственного бюджета.

Ключевые слова: научно-исследовательские работы, государственный бюджет, собственные средства предприятий, корреляционно-регрессионный анализ, метод наименьших квадратов, критерий Стьюдента.

The aim of the study is an analytical description of the dependence of research funding from the scientific and technical work of the state budget and own funds. To achieve this goal was conducted correlation and regression analysis. Constructed model of multiple linear regression showed that the own funds of enterprises in scientific and scientific-technical activity increments the amount of research work in 2.61 times more than the allocations from the state budget.

Keywords: scientific research projects, the state budget, own funds, correlation and regression analysis, the method of least squares, t-test.

УДК 339.54

І. А. ЧЕКМАСОВА, канд. техн. наук, доц., НТУ «ХПІ»;
А. Ю. КНЕЛЬЦ, магістрант, НТУ «ХПІ»

ВПЛИВ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО СОТ НА МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД

В статті проведено аналіз впливу СОТ на митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Розглянуто динаміку митного тарифу та його вплив на національного виробника. Проведено аналіз запровадження особливих видів мита до та після вступу України до СОТ.

Ключові слова: митне регулювання, митний тариф, антидемпінгове мито, особливі види мита, СОТ.

Актуальність та постановка проблеми. В зв'язку зі вступом України до СОТ та створенням Єдиного Митного Союзу між Росією, Білорусією та Казахстаном виникла необхідність адаптації зовнішньоекономічної діяльності підприємств на зарубіжних ринках.

Вступ України до СОТ та створення Єдиного Митного Союзу посилили проблему вибору захисних інструментів митного регулювання підприємств – суб'єктів ЗЕД, адже необхідно уникати торгівельних конфліктів з основними країнами-імпортерами української продукції та разом з тим дотримуватися умов, висунутих СОТ.

Аналіз літератури. Питанням митного регулювання та його інструментів займаються такі теоретики та практики, як І. Бережнюк, В. Ващенко, О. Гребельник, О. Єгоров, В. Науменко, Ю. Наумич, П. Пашко, А. Рум'янцев, А. Сменковський, С. Хамініч та інші. У працях таких зарубіжних авторів, як Л. Фрідман, Д. Пайк, П. Самуельсон, М. Хортон, С. Шерман та інші, розглядаються проблеми митного регулювання в умовах економічної глобалізації, світової фінансової кризи та необхідності спрощення умов світової торгівлі. Але недостатньо дослідженими є питання необхідності застосування захисних методів митного регулювання підприємств – суб'єктів ЗЕД та вибір найбільш ефективних.

Мета. Аналіз застосування захисних інструментів митного регулювання ЗЕД в Україні після вступу до СОТ.

Виклад основного матеріалу. Основними інструментами митного регулювання, які спрямовані на захист національного товаровиробника, згідно законодавства України є митний тариф та особливі види мита.

Основним інструментом митного регулювання для захисту національних підприємств є митний тариф. Динаміка зміни ставки ввізного мита показана на рисунку 1. Наразі в Україні відбувається трансформація Митного тарифу. Так, до 1996р. регуляторна політика у сфері ЗЕД була досить ліберальною, а середньоарифметична ставка мита сягала 6,3–6,7%. Починаючи з 1996 р. запроваджуються протекціоністські заходи, відповідно, зростає середньоарифметична ставка ввізного мита (до 12,54% у 1998 р.). У 2001 році було зменшено загальний рівень мита до 10,6% [3].

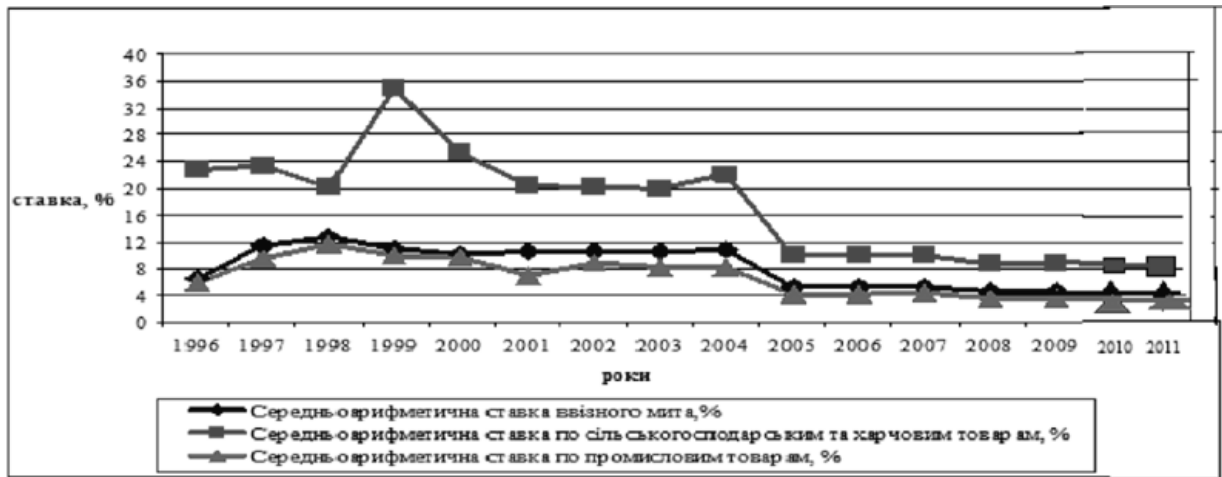

Рис. 1 – Динаміка зміни середньоарифметичної ставки ввізного мита Митного тарифу України протягом 1996 – 2011 рр. [3]

В результаті приведення ставок імпортного мита на товари у відповідність із рівнем, визначеним Графіком тарифних зобов'язань України перед СОТ на 2009 рік, у порівнянні з 2008 роком середньоарифметична ставка ввізного мита по всьому Митному тарифу зменшилась з 5,45 до 5,43 %, у тому числі на продовольчі товари – з 9,16 до 9,15 %, на промислові товари – з 4,22 до 4,18 % [3].

Станом на 2010 рік середньоарифметична ставка ввізного мита зменшилась з 5,43 до 5,42 %, у тому числі на продовольчі товари – з 9,15 до 9,14 %, на промислові товари – з 4,18 до 4,16 % [3].

Загалом, на 2011 – 2013 роки ставки ввізного мита зменшені лише на окремі товари, що майже не призведе до зменшення рівня середньоарифметичної ставки мита за всією товарною номенклатурою.

З проведеного аналізу митних ставок, можна зробити висновок, що вступ до СОТ призвів до зменшення ставок ввізного мита, що позитивно позначається на імпортерах. Загалом вступ до СОТ зробив Митний тариф більш стабільним та стійким. Як видно з динаміки митного тарифу, після приєднання України до СОТ середньозважена ставка ввізного мита вирівнялась та не відбувалося різких змін. Це створює умови для встановлення стабільних цін на внутрішньому ринку та дає можливість українським виробникам проводити більш стійку цінову політику.

В даний час Україна доволі стримано користується захисними механізмами, дозволеними в СОТ. Так, станом на 30 червня 2012 року в Україні

здійснювалось 24 антидемпінгових, жодного разу не проводилися антисубсидійні розслідування та не застосовувалися компенсаційні заходи. По відношенню до України найбільша частка відвертих дискримінаційних заходів припадає на країни СНД: із 167 дискримінаційних заходів лише Росією запроваджено 70, Білорусією – 19, Казахстаном – 17 [3].

В Україні торговельні розслідування порушуються та проводяться Міжвідомчою комісією з міжнародної торгівлі, Міністерством економіки та торгівлі України, Державною митною службою України. В рамках СОТ моніторинг антидемпінгових розслідувань здійснюється Комісією із антидемпінгових заходів, якій звітуються країни. Кількість антидемпінгових позовів та заходів України приведена на рисунку 2.

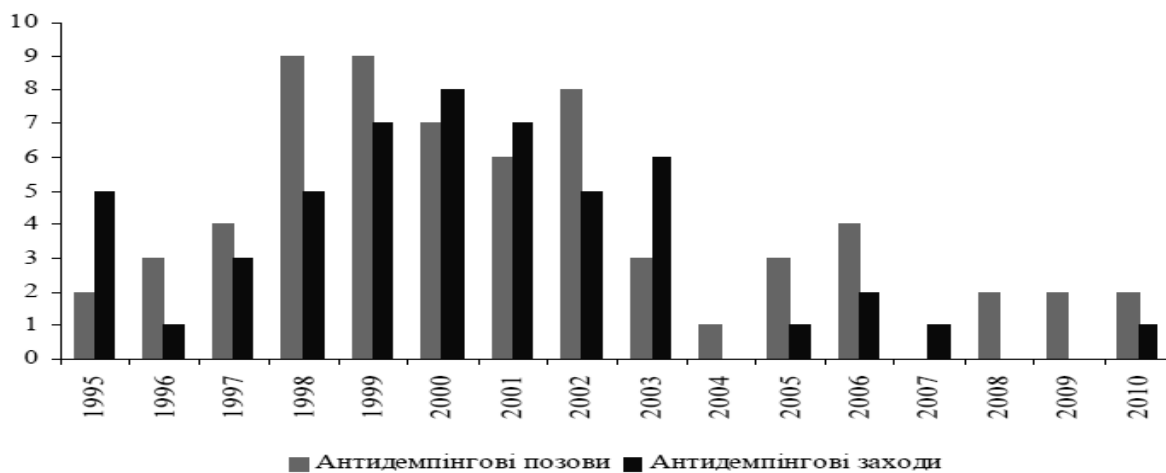

Рис. 2 – Кількість антидемпінгових позовів та заходів України [1]

Як видно з рисунку 2, вже починаючи з 2004 року спостерігається значне скорочення антидемпінгових позовів та заходів України із країнами-членами СОТ. Характерно, що у 2008 та 2009 році спостерігалася повна відсутність антидемпінгових заходів з боку України. Зменшення застосування антидемпінгового мита в Україні пов'язане не лише із заборонаю його застосування без повідомлення до СОТ та проведення розслідування, а ще й з ускладненням процедури розгляду позову.

Вступ до СОТ не надав тих переваг, на які очікувалося. До України в значній мірі застосовуються дискримінаційні заходи з боку країн ЄС та СНД, при цьому кожна відповідь українського виробника може спричинити негативні

наслідки, бо може порушувати домовленість із СОТ. До того ж складність розглядання заявки про порушення принципу недискримінації призводить до відсутності розслідувань. Проте, необхідно використовувати усі можливості захисту національного виробника та застосовувати особливі види мита при наявності проведеного розслідування та розрахунку збитків понесених, через дискримінаційні заходи з боку інших країн.

Висновки. Головний наслідок вступу України до СОТ – випереджаючі темпи зростання імпорту перед експортом. Тому необхідно оволодіти дозволеними засобами захисту внутрішнього ринку. Це необхідно й через те, що українські товаровиробники зіткнулися зі зростанням протекціоністської політики з боку країн-членів СОТ. Для цього вітчизняні підприємства повинні вивчити та використовувати всі захисні інструменти митного регулювання ЗЕД, які дозволяють правила СОТ.

Серед основних захисних інструментів митного регулювання ЗЕД можна виділити митний тариф та особливі види мита. Після вступу до СОТ середньозважена ставка ввізного мита значно зменшилася, що позитивно склалася на імпортерах, але для вітчизняного виробника позитивним є відносна стабільність митного тарифу, що позначається на цінах на внутрішньому ринку. Щодо застосування особливих видів мита, то тут необхідно відзначити дискримінацію України з боку країн СНД та складність розгляду заявки на проведення розслідування щодо порушення. Адже застосування особливих видів мита вимагає підтвердження того, що були понесені збитки.

Загалом вступ до СОТ надав вітчизняним виробникам нові можливості, які необхідно використовувати у своїй діяльності. Хоча й виникають певні складнощі та порушення, але Україні необхідно адаптуватися до нових умов та використовувати усі захисні інструменти митного регулювання ЗЕД, які надає СОТ.

Список літератури: 1. Аналіз соціально-економічних наслідків членства України в СОТ. К.: ІЕДПК, 2011. – 58 с. 2. Наслідки вступу до СОТ для української економіки: оцінка цінової конкурентоспроможності. *Алі Баяр, Ірина Кобута, Євген Шкарбан, Віталій Жигadlo, Олександр Шевцов* – К.: 2007. – 39 с. 3. Три роки членства у СОТ: тенденції зовнішньої торгівлі України у посткризовий період. – К.: НІСД, 2011. – 72 с. 4. Членство України у СОТ: нові можливості та виклики для бізнес-асоціацій / Серія «Школа професійної освіти для бізнес-асоціацій. Модуль G: бізнес-асоціації та СОТ» / За заг. ред. *Д.В.Ляпіна, Авт.: Ляпін Д.В., Мовчан В.М. та інші.* – К.: Ін-т власності і свободи; LAT&K, 2010. – 104 с.

Надійшла до редакції 15. 04. 2013

УДК 339.54

Вплив вступу України до СОТ на митне регулювання ЗЕД / Чекмасова І. А., Кнелъц А. Ю. // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – №24(997). – С. 149–154. – Бібліогр.: 4 назви.

В статье проведен анализ влияния ВТО на таможенное регулирование внешнеэкономической деятельности в Украине. Рассмотрена динамика таможенного тарифа и его влияние на национального производителя. Проведен анализ применения особых видов пошлины до и после вступления Украины в ВТО.

Ключевые слова: таможенное регулирование, таможенный тариф, антидемпинговые пошлины, особые виды пошлины, ВТО.

The article analyzed the impact of the WTO on customs regulation of foreign economic activity in Ukraine. Considered the dynamics of the customs tariff and its influence on the domestic producers. Analyzed the existence of specific types of duties before and after accession of Ukraine.

Keywords: customs regulations, customs tariffs, anti-dumping duty, special types of duties, WTO.

УДК 657.471:640.432

О. В. ЧУМАК, канд. екон. наук, доц., ХІФ УДУФМТ, Харків;

І. С. АНДРЮЩЕНКО, асистент, ХДУХТ, Харків.

АНАЛІТИЧНА ТЕХНОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Запропоновано аналітичну технологію управління витратами підприємств ресторанного господарства, яка складається з формування етапів управління витратами. Аналіз витрат за даними етапами дозволить підприємствам ресторанного господарства ефективно управляти та проводити контролюючі заходи за своїми фінансовими ресурсами.

Ключові слова: аналіз, управління витратами, технологія, чинники, бюджетування, контроль, ресторанне господарство.

Вступ. Будь-яке підприємство ресторанного господарства в сучасних умовах жорсткої конкуренції і обмеженості ресурсів має управляти своїми витратами через обґрунтовану аналітичну технологію, яка має включати науково-практичні методичні рекомендації щодо формування етапів управління, алгоритм їх виконання та змістове наповнення. Управління витратами на підприємстві не самомета, оскільки є необхідною умовою досягнення окресленого економічного результату та підвищення ефективності роботи.

Аналіз основних досягнень і літератури. Вагомий внесок у дослідження управління витратами зробили такі вчені: Партін Г. Ю, Голов С.Ф., Ковтун С., Савчук В., Шеремета О., Кузьміна О., Немировський І., Хруцкий В., Щіборща К.